

«ЩО ТАКЕ КУЛЬТУРА?»

СС.02

Яку сутність ми вкладаємо у поняття «культура»

ВИХОВНА МЕТА: сформувати розуміння, що «культура» – поняття багатозначне.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ: робота в групах, парах, метод «2х4=всі разом», мозковий штурм

КЛЮЧОВІ СЛОВА: культура, міжкультурне розуміння, міжкультурний діалог.

Культурні процеси і явища характеризуються складністю і багатогранністю. Тому в сучасній науці налічується декілька сотень визначень культури. У своєму найбільш загальному і поширеному значенні культура – це сукупність досягнень людства, все багатство матеріальних і духовних цінностей.

Кожне суспільство, соціальна група мають свою культуру, що володіє унікальними, неповторними характеристиками, які відрізняють її від інших. Тому ми можемо говорити про українську, французьку чи китайську культуру, культуру еліт і робітничу культуру, молодіжні субкультури тощо. Втім, існують так звані культурні універсалиї, притаманні всім спільнотам.

КРОК 1. Кожен учасник отримує аркуш паперу, пише посередині слово «культура» і від нього малює у різні боки 10 ліній. Над кожною лінією записує асоціацію, пов'язану із цим поняттям. Після цього учасники об'єднуються в пари та порівнюють результати роботи, маркуючи спільні асоціації. Вчитель по колу просить кожну пару озвучити асоціації, уникаючи повторів, і записує їх на дошці. Якщо кількість учасників велика (більше 20), результати роботи порівнюються спочатку в парах, потім в невеликих групах.

КРОК 2. Використовуючи записані на дошці асоціації, вчитель розказує про різні значення слова «культура». Головна ідея – показати, що термін «культура» використовується різними науками (історія, соціологія, психологія, етика, етнографія) з різними тлумаченнями. На характер особистісної культури впливає багато факторів: сім'я, шкільне виховання, місце проживання (місто/село, столиця/провінція), належність до певного соціального прошарку, професії, вікові, гендерні, індивідуальні особливості.

Вчитель розміщує на видному для всіх місці різні характеристики культури, кожна з яких має бути написана на окремому аркуші:

- культура як духовне життя: література, живопис, музика, театр, телебачення тощо;
- культура як дія: спорт, хобі, навчання, робота, відпочинок, громадянська активність тощо;
- культура як спадщина і пам'ять: пам'ятки архітектури, фольклор, культурний ландшафт, традиції, мова, релігія тощо;
- культура як спільність поглядів: культурні коди, ідеї, цінності, норми, ментальність.

Учні:

- висловлюють свої міркування з приводу різних висловів;
- доповнюють та систематизують спільні асоціації;
- визначають сутність поняття «культура».

Час виконання кожного етапу роботи визначає вчитель.

Джерело: Адаптовано за: Джулиман Э. *Стройте мосты, не стены* / Э. Джулиман, Л. Юрт // *Методич. пособие.* – Архангельск: АРОО «Рассвет», 2010. – 447 с.

16-17 років

90 хв

